

DE BIJBELPLATEN VAN THOMAS ZACHARIAS

Ruim 20 jaar geleden vervaardigde Thomas Zacharias zijn "Farbholzschnitte zur Bibel"; 24 kleurrijke bijbelse afbeeldingen op groot formaat papier. In dit nummer is de gehele serie in zwart-wit afgedrukt. Natuurlijk gaat op deze wijze de zeggingskracht en de prachtige kleurschakering verloren, maar krijgt men wel een indruk van het geheel. Helaas wordt er op basisscholen in ons land vrij weinig met deze platen gewerkt; terwijl ze, ook voor jongere kinderen en b.v. voor speciaal onderwijs, uitstekend bruikbaar zijn. Ondanks de tamelijk hoge prijs (de gehele serie kost ongeveer 500 gulden), zijn ze de aanschaf dubbel en dwars waard.

Wie de platen van Thomas Zacharias voor het eerst ziet, reageert misschien nogal skeptisch: "veel te abstrakt, ik zie er niets in, met kinderen niet te doen". Een aandachtiger blik laat het oog echter al snel samenhangende vormen en kleurenformaties zien. Wat abstrakt leek, blijkt toch een concrete voorstelling te zijn, gebaseerd op 10 oud- en 14 nieuwtestamentische personen en situaties.

De platen van Zacharias zijn echter niet zomaar bijbelse illustraties, geen historiserende benadering van bijbelteksten; ze willen eerder de bedoeling, de boodschap van de bijbeltekst tot uitdrukking brengen.

Daarom zijn het niet alleen "kijkplaten", maar veeleer platen die uitnodigen om als het ware "mee te gaan" met het bijbels gebeuren.

Aan de hand van deze platen kunnen bijbelteksten en bijbelse personen voor kinderen meer gaan spreken. Ze zijn een prima hulpmiddel om kinderen symboolgevoelig te maken, nodigen uit creatief te denken en de fantasie te gebruiken.

Wanneer deze platen in de klas worden gebruikt, kan gewerkt worden met het volgende schema:

1. observatie

Laat de kinderen gedurende enkele minuten in stilte naar de plaat kijken en de vormen, kleuren en verhoudingen in zich opnemen.

2. analyse

Geef de kinderen de gelegenheid te vertellen over wat ze zien: welke figuren zie je? Welke kleuren heb je ontdekt? Laat ze het op de plaat aanwijzen. Wat valt je nog meer op, wie heeft er nog iets anders ontdekt? Op het bord schrijven we de belangrijkste opmerkingen.

3. interpretatie

Vraag de kinderen wat zij denken dat de plaat voorstelt: welk verhaal zou de plaat vertellen, waar gaat deze plaat over? Wat gebeurt hier? Zou jij ergens bij willen staan, en waar? Waarom zou die of die kleur zijn gebruikt, wat betekent die kleur voor jou? Belangrijk hierbij is, dat de leraar zoveel mogelijk de kinderen hun mening en interpretatie laat geven, en dit zo nodig stimuleert.

4. lezen of vertellen van het bijbelverhaal

Terwijl de kinderen kunnen blijven kijken naar de plaat, wordt het bijbelverhaal door de leraar of een van de kinderen voorgelezen. Voor jongere kinderen is de *Wat de bijbel ons vertelt*-reeks erg geschikt, voor oudere kinderen K. Eykmans *Woord voor Woord*.

5. aktualisatie

Met de kinderen praten over wat dit bijbelverhaal hen te vertellen heeft: vind je het een verhaal dat voor jou betekenis heeft? Wat heeft de plaat en het verhaal je te zeggen? Wie zou je zelf willen zijn in het verhaal, en waarom?

Bovenstaande methodische handreikingen om met de platen van Thomas Zacharias in de klas te werken zijn natuurlijk maar erg summier, doch geven een richting aan hoe het zou kunnen. Wie de platen (er zijn trouwens ook dia's van gemaakt) wil aanschaffen, kan zich nog verder verdiepen in de volgende boeken of artikelen:

- F. Doedens - G. Lange - Th. Zacharias, *Farbholzschnitte zur Bibel; Interpretationen und Unterrichtspraxis mit bildnerischer Kunst*, Kösel, München, 1973.
- G. Lange, *Bilderdes Glaubens; 24 Farbholzschnitte zur Bibel van Thomas Zacharias*, Kösel, München, 1978.
- J. de Schepper - L. Van Bouwel, *Op weg naar Emmaüs; bijbelse "Bildkatechese"*, in *Het woord op zijn plaats gezet*, Antwerpen-Utrecht, 1973, blz. 53-57.
- J. v. Lier, *Nieuwe wegen naar oude schatten; over de toepassing van structurele beeldanalyse in de katechese*, in *Opstap* 6(1986)3, 99-108.

De 24 bijbel platen van Zacharias (formaat 63,5 x 92 cm) zijn te bestellen bij Kösel- Verlag, Flüggenstrasse 2, 8000 MÜNCHEN 19. De gehele serie kost DM 450,- (met map) of DM 420,- (zonder map. Afzonderlijke platen kosten DM 29,80; bij afname van minstens 8 platen DM 24,- per stuk. Verder zijn nog dia's verkrijgbaar (24 stuks) à DM 68,-. Alvorens te bestellen is het aan te bevelen een speciale folder over dit materiaal aan te vragen.